

มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชา

Course Specification

0111161 ความรู้ทางวรรณคดีไทย

Introduction to Thai Literature

รายวิชานี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรม

สาขาวิชาภาษาไทย

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2567

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ร่วมกับคณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยทักษิณ

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัส ชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน รายวิชาที่เรียนพร้อมกัน และคำอธิบายรายวิชา

0111161	ความรู้ทางวรรณคดีไทย	3(3-0-6)
	Introduction to Thai Literature	
	ความรู้ทั่วไปทางวรรณคดีไทย ศัพท์วรรณคดี ขนบนิยม แนวความคิด กลวิธีการประพันธ์เพื่อมุ่งสร้างรสนิยมและสำนึกในคุณค่าของงานทางวรรณศิลป์ ความสัมพันธ์ของวรรณคดีกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม	
	General knowledge of Thai literature, terms in literature, traditional pattern, ideas; composition techniques to enhance sense of taste and awareness in value of literary work; relationship of literature and sociocultural context	

2. ประเภทของรายวิชา

- ☐ ศึกษาทั่วไป
- ☐ วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน
- ☒ วิชาเอกบังคับ
- ☐ วิชาเอกเลือก
- ☐ วิชาโท
- ☐ วิชาเลือกเสรี

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา   อาจารย์วรามาษ วัฒนไชย
 อาจารย์ผู้สอน   อาจารย์วรามาษ วัฒนไชย

4. ปีการศึกษา/ ภาคการศึกษา/ กลุ่มผู้เรียน

ปีการศึกษา 2568 ภาคการศึกษาที่ 1 ชั้นปีที่ 1 กลุ่ม S101

5. สถานที่เรียน

มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

6. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

เมษายน 2568

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้/มีความสามารถ/สมรรถนะที่ต้องการด้านต่าง ๆ

- 1.1 ทราบและอธิบายความหมาย กำเนิด ธรรมชาติและลักษณะของวรรณคดี
- 1.2 มีความรู้และความเข้าใจศัพท์วรรณคดีที่สำคัญ
- 1.3 ทราบถึงแนวทางในการแบ่งประเภทของวรรณคดี
- 1.4 ทราบถึงขนบนิยมในวรรณคดีไทย
- 1.5 ทราบถึงแนวทางการศึกษาวรรณคดีในด้านความงาม และด้านอื่นๆ ตลอดจนทราบถึง

ความสัมพันธ์ของวรรณคดีกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม

- 1.6 วิเคราะห์วรรณคดีไทยในระดับพื้นฐานโดยใช้ความรู้ที่เรียนมาได้

2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

เพื่อให้รายวิชามีความทันสมัย สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

หมวดที่ 3 ลักษณะการดำเนินการ

1. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

ภาคบรรยาย	ภาคปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
45 ชั่วโมง/ภาคการศึกษา	-	90 ชั่วโมง/ภาคการศึกษา

คำชี้แจง : ภาคการศึกษาคิดเป็นไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์

2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์และช่องทางที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

จัดเวลาไว้ให้คำปรึกษาพบได้ 3 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์

ห้องพักอาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ชั้น 6 ห้อง 13613

โทรศัพท์ - 0936290196

E-Mail - warames@tsu.ac.th

หมวดที่ 4 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
1	-แจกประมวลวิชา อธิบาย รายวิชา ความมุ่งหมาย เนื้อหา แผนการสอนและ วิธีการประเมินผล -ความหมายของ วรรณคดี และวรรณกรรม	3		<u>กิจกรรมการเรียนรู้การสอน</u> 1. ผู้สอน : ชี้แจงคำอธิบายรายวิชา เนื้อหาวิชาแนวการสอน ประมวล รายวิชาแผนการเรียนรู้ ประเมินผล การสอนและข้อตกลง 2. ผู้สอน : บรรยาย 3. ผู้เรียน : ร่วมศึกษาเรียนรู้และ แสดงความคิดเห็น <u>สื่อที่ใช้</u> 1.ประมวลรายวิชาและแผนการ การเรียนรู้การสอน 2. เอกสารประกอบการสอน 3. การนำเสนอผลงานประกอบการ สอนด้วย Power point	อ.วราเมษ
2-3	-ที่มาและกำเนิดของ วรรณคดี -ธรรมชาติของวรรณคดี -ลักษณะของวรรณคดี และลักษณะของวรรณคดี ไทย -องค์ประกอบของ วรรณคดี	6		<u>กิจกรรมการเรียนรู้การสอน</u> 1. ผู้สอน : บรรยาย 2. ผู้สอน : ร่วมศึกษา เรียนรู้ และ แสดงความคิดเห็น 3. ผู้เรียน : ร่วมศึกษาเรียนรู้ สรุป ความรู้ และแสดงความคิดเห็น <u>สื่อที่ใช้</u> 1. เอกสารประกอบการสอน 2.การนำเสนอผลงานประกอบการ สอนด้วย Power point	อ.วราเมษ
4-5	การแบ่งประเภทของ วรรณคดี	6		<u>กิจกรรมการเรียนรู้การสอน</u> 1. ผู้สอน : บรรยาย 2. ผู้สอน : ร่วมศึกษา เรียนรู้ และ	

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
				แสดงความคิดเห็น 3. ผู้เรียน : ร่วมศึกษาเรียนรู้ สรุปความรู้ และแสดงความคิดเห็น <u>สื่อที่ใช้</u> 1. เอกสารประกอบการสอน 2. การนำเสนอผลงานประกอบการสอนด้วย Power point	
6-7	ประเภทของวรรณคดีร้อยแก้ว -สารคดี -บันเทิงคดี	6		<u>กิจกรรมการเรียนรู้การสอน</u> 1. ผู้สอน : บรรยาย 2. ผู้สอน : ร่วมศึกษา เรียนรู้ และแสดงความคิดเห็น : มอบหมายให้นักศึกษาอ่านหนังสือนอกเวลา(ประเภทสารคดีและบันเทิงคดีอย่างละ 1 เล่ม) 3. ผู้เรียน : ร่วมศึกษาเรียนรู้ สรุปความรู้ และแสดงความคิดเห็น : ฝึกอ่านสารคดี และบันเทิงคดี <u>สื่อที่ใช้</u> 1. เอกสารประกอบการสอน 2. การนำเสนอผลงานประกอบการสอนด้วย Power point	อ.วราเมษ
8-9	ประเภทของร้อยกรอง -ฉันทลักษณ์ประเภทต่างๆ	6		<u>กิจกรรมการเรียนรู้การสอน</u> 1. ผู้สอน : บรรยาย 2. ผู้สอน : ร่วมศึกษา เรียนรู้ และแสดงความคิดเห็น 3. ผู้เรียน : ศึกษารูปแบบคำประพันธ์ต่างๆในวรรณคดีไทย และแบ่งกลุ่มศึกษาวรรณคดีที่ใช้รูปแบบคำประพันธ์ชนิดต่างๆ <u>สื่อที่ใช้</u>	อ.วราเมษ

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
				1. เอกสารประกอบการสอน 2.การนำเสนอผลงานประกอบการ สอนด้วย Power point	
10-11	ขนบนิยมในวรรณคดีไทย	6		<u>กิจกรรมการเรียนรู้การสอน</u> 1. ผู้สอน : บรรยาย 2. ผู้สอน : ร่วมศึกษา เรียนรู้ และ แสดงความคิดเห็น ยกตัวอย่างและ วิเคราะห์ขนบนิยมในวรรณคดีไทย บางประเภท 3. ผู้เรียน : ศึกษาและค้นคว้า เกี่ยวกับขนบนิยมต่างๆในวรรณคดี ไทย พร้อมนำเสนอหน้าชั้นเรียนเพื่อ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น <u>สื่อที่ใช้</u> 1. เอกสารประกอบการสอน 2.การนำเสนอผลงานประกอบการ สอนด้วย Power pointแบบฝึก อ่าน	อ.วราเมษ
12-13	วรรณคดีร้อยกรอง -แนวทางการศึกษาใน เชิงความงาม สุนทรียภาพ วรรณศิลป์	6		<u>กิจกรรมการเรียนรู้การสอน</u> 1. ผู้สอน : บรรยาย 2. ผู้สอน : ร่วมศึกษา เรียนรู้ และ แสดงความคิดเห็น 3. ผู้เรียน : อ่านวรรณคดีเรื่องที่ ได้รับมอบหมาย เช่น กากีคำกลอน ขุนช้างขุนแผน <u>สื่อที่ใช้</u> 1. เอกสารประกอบการสอน 2. การนำเสนอผลงานประกอบการ สอนด้วย Power point 3.ชมวีดิทัศน์เรื่อง กากี ขุนช้าง	อ.วราเมษ

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
				ขุนแผน	
14-15	วรรณคดีร้อยแก้ว -แนวทางการศึกษาในเชิง สังคมวิทยา -แนวทางการศึกษาในเชิง ปรัชญา	6		<u>กิจกรรมการเรียนรู้การสอน</u> 1. ผู้สอน : บรรยาย 2. ผู้สอน : ร่วมศึกษา เรียนรู้ และ แสดงความคิดเห็น 3. ผู้เรียน : อ่านวรรณคดีเรื่องที่ ได้รับมอบหมาย ได้แก่ ไตรภูมิพระ ร่วง <u>สื่อที่ใช้</u> 1. เอกสารประกอบการสอน 2. การนำเสนอผลงานประกอบการ สอนด้วย Power point 3. ชมวีดิทัศน์เรื่อง เทวภูมิภค	อ.วราเมษ
16	สอบปลายภาค				
17					
รวม		45			

2. แผนพัฒนาประสิทธิภาพรายวิชา (ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของระยะเวลาทั้งหมดของรายวิชา
- ☐ 2. จัดการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการ องค์กร หรือหน่วยงาน
- ☐ 3. จัดการเรียนรู้เชิงรุก
- ☐ 4. รายวิชาส่งเสริมทักษะผู้ประกอบการของผู้เรียน
- ☐ 5. รายวิชาก่อให้เกิดนวัตกรรมของผู้เรียน โดยมีหนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงาน
- ☐ 6. จัดการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ (online) ร่วมกับ ในที่ตั้ง (on-site)
- ☐ 7. มีการพัฒนาสื่อการสอนแบบออนไลน์โดยผ่าน TSU MOOC
- ☒ 8. เปิดเผยคะแนนเก็บก่อนการสอบปลายภาค
- ☒ 9. ส่งระดับขึ้นตามเวลาที่กำหนด โดยไม่มีข้อผิดพลาด
- ☐ 10. มีการทวนสอบรายวิชาในระบบของคณะฯ
- ☐ 11. อื่น ๆ ระบุ .....

3. แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ลำดับ	หัวเรื่อง/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	คะแนน
1	-ความหมายของ วรรณคดี และ วรรณกรรม	-การอภิปราย -ชิ้นงานกลุ่ม -สอบปลายภาค	1	5
2	-ที่มาและกำเนิดของวรรณคดี -ธรรมชาติของวรรณคดี -ลักษณะของวรรณคดีและลักษณะของ วรรณคดีไทย -องค์ประกอบของวรรณคดี	-การอภิปราย -ชิ้นงานกลุ่ม -สอบปลายภาค	2/3/16	20
3	-การแบ่งประเภทของวรรณคดี	-การอภิปราย -ชิ้นงานกลุ่ม	4/5	10
4	ประเภทของวรรณคดีร้อยแก้ว -สารคดี -บันเทิงคดี	-การอ่านเรื่องสั้น และสารคดี -ชิ้นงานกลุ่ม	6/7	10
5	ประเภทของร้อยกรอง -ฉันทลักษณ์ประเภทต่างๆ	-การอภิปราย -ชิ้นงานกลุ่ม -สอบปลายภาค	8/9/16	10
6	-ขนบนิยมในวรรณคดีไทย	-การอภิปราย -ชิ้นงานกลุ่ม	10/11	10
7	วรรณคดีร้อยแก้ว(ไตรภูมิพระร่วง) -แนวทางการศึกษาในเชิงสังคมวิทยา -แนวทางการศึกษาในเชิงปรัชญา	-สอบปลายภาค	16	10
8	วรรณคดีร้อยกรอง -แนวทางการศึกษาในเชิงความงาม สุนทรียภาพ วรรณศิลป์	-สอบปลายภาค	16	10
9	-ศัพท์วรรณคดี	-สอบปลายภาค	16	10
10	-ความตั้งใจและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	-การเข้าชั้นเรียน -การส่งงาน	1-15	5

ลำดับ	หัวเรื่อง/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ ลักษณะการประเมิน	สปีดาร์ที่ประเมิน	คะแนน
		-การมีส่วนร่วมในการเรียน -การทำงานร่วมกับผู้อื่น		
คะแนนรวม				100

วิธีการตัดเกรด ☒ อิงเกณฑ์ (FIX-Rate)
☐ อิงกลุ่ม (T-Score)

การกำหนดช่วงคะแนนของเกรด

เกรด	A	B+	B	C+	C	D+	D	E/F
ช่วงคะแนน	≥80	≥75	≥70	≥65	≥60	≥55	≥50	≥0

หมวดที่ 5 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำรา เอกสารหลัก และข้อมูลสำคัญ

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2526). เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 4: วรรณคดีไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สุจิตรา จงสถิตวัฒนา.(2558). เจิมจันทน์กัสดาล: ภาษาวรรณศิลป์ในกวี. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คณาจารย์คณะอักษรศาสตร์. (2544). วรรณคดีที่ศนา. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

2. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

ชลดา เรืองรักษ์ลิขิต และ สุจิตรา จงสถิตยวัฒนา.(2542). สร้อยผกาวาจากวี. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดวงมน จิตรจางค์. (2556). วรรณคดีวิจารณ์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ประพันธ์สาส์น.

ประสิทธิ์ กาพย์กลอน. (2518). แนวทางการศึกษาวรรณคดี: ภาษากวี การวิจักษ์และวิจารณ์. (2538).

กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

วิทย์ ศิวะศรียานนท์. (2544). วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: ธรรมชาติ.

วิภา กงกะนันท. (2533). วรรณคดีศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2543). เอกสารการสอนชุดวิชาพัฒนาการวรรณคดีไทย. กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อนุমানราชธน, พระยา. (2507). การศึกษาวรรณคดีในแง่วรรณศิลป์. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

เอมอร์ ชิตตะโสภณ. (2539). จารีตนิยมทางวรรณกรรมไทย : การศึกษาวิเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ:

ต้นอ้อ แกรมมี.

Jonathan Culler. (2011). Literary Theory: A Very Short Introduction. 2nd Revised edition.

Oxford, United Kingdom: Oxford University Press.

Mario Klarer. (1999). An introduction to literary studies. London: Routledge.